

До:

Народна банка на Република Северна Македонија

бул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр.1,
1000, Скопје

(имател на информацијата)

БАРАЊЕ

за пристап до информации од јавен карактер

Врз основа на член 4 и член 12 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 101/2019), од имателот ја барам следната информација од јавен карактер:

Ве молиме да ни ги доставите следниве документи и информации:

1. Колку претставки се поднесени до Народна банка на Република Северна Македонија од потрошувачи согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити во 2018 година и 2019 година одделно?
2. Колку од претставките поднесени до Народна банка на Република Северна Македонија од потрошувачи согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити, се решени во корист на потрошувачите во 2018 година и 2019 година одделно? Ве молиме да ни доставите податоци за структурата на одлуките (број на предмети одлучени целосно или делумно во корист на една или друга страна, број на предмети одбиени или отфрлени по било кој основ и слично)
3. Колку време во просек трае процедурата за одлучување по претставки од потрошувачи поднесени до Народната банка согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити, во 2018 година и 2019 година одделно?
4. Дали во Годишниот извештај за работа на Народната банка се содржани податоци за постапувањето во претставките опишани во прашање број 1 од ова Барање?
5. Дали Народната банка бара страните на договорите за потрошувачки кредит, преку содржина на договорите кои ги склучуваат (вклучително и полисите) и/или преку содржината на општите услови (и/или посебните услови), да бидат запознаени и со постапката за решавање на спорови или постапката за поднесување на претставка?
6. Дали и колку изнесуваат трошоците за поднесување на претставка од потрошувачи согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити во 2018 година и 2019 година одделно?

Број	03-12/2
Датум	03-02-2020
СКОПЈЕ	

НАРОДНА БАНКА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
BANKA POPULORE
E REPUBLIKES SE MAQEDONISE SE VERIUT
СКОПЈЕ / SHKUP

Примено: Pranuar:	04-02-2020		
Орг. един: Nj. org:	Број: Numër:	Прилог: Shifra:	Вредност: Vlera:
02	3486/1		

7. Дали на интернет страницата на Народната Банка се достапни упатства во електронска форма со насоки за потрошувачите за начинот на поднесување на претставка? Доколку се достапни, ве молиме доставете ни примерок?
8. Дали Народната банка има интерни акти со кои се уредува постапката по однос на претставки од потрошувачи? Доколку има, Ве молиме доставете ни ги во електронска форма?
9. Дали на интернет страницата на Народната Банка се достапни обрасци на пријава кои може да бидат користени од страна на потрошувачите за поднесување на претставка?
10. Дали претставка може да се поднесуваат во електронска форма преку електронски образец на интернет страницата на Народната Банка?
11. Дали подносителот може електронски да ги следи фазите на постапување по претставката?
12. На кои јазици се достапни обрасците за поднесување на претставки?
13. Дали Народната Банка постапува по анонимно поднесена претставка или поплака од граѓани?
14. Согласно со систематизацијата на Банката, какви образовни квалификации се бараат за работните места на лицата кои одлучуваат по пријави на потрошувачи?
15. Какви се образовните квалификации (завршено образование) на лицата во Банката кои одлучуваат по претставки?
16. Дали и на колку обуки во 2018 и 2019 година учествувале лицата во Народната Банка кои одлучуваат по претставки?
17. Колку од обуките од претходното прашање се финансирани од Народна Банка и колкав е износот потрошен за финансирање на учеството на обуките, вклучително и организирање на обуки или било какви трошоци поврзани со организирање на обуки за 2018 година и 2019 година?
18. Дали и колку претставки против Народната Банка и/или вработени во Народната Банка има поднесено во 2018 и 2019 година согласно со Законот за претставки и предлози? Доколку има, колку од претставките биле основани и прифатени?
19. Дали и колку пријави во форма на заштитено внатрешно пријавување има примено Народната Банка во 2018 и 2019 година, согласно со Законот за заштита на укажувачите?
20. Ве молиме заедно со одговорот на Барањето, доставете ни годишни извештаи за работа на Народна Банка за 2018 година и 2019 година во електронска форма на електронска пошта: info@nab.mk

Форма во која се бара информацијата:

- а) увид

- б) препис

- **в) фотокопија**

- г) електронски запис

- д) друго-----

(се наведува бараната форма, со заокружување)

Начин на доставување на информацијата:

- а) по пошта

- б) телефон

- в) факс

- г) е-маил

- д) друго-----

(се наведува бараниот начин, со заокружување)

Барател на информацијата:---

(назив, име и презиме, адреса, тел, факс, е-маил)

Застапник / полномошник на барателот на информацијата:

на управен одбор, Бул. А.

и презиме, адреса, тел, факс, е-маил)

претседател

(назив, име

Ова истражување се реализира во рамките на проектот „Чувар на правдата за потрошувачите: Зајакнување на капацитетите на граѓанските организации и медиумите за мониторинг, промоција и застапување на заштитата на потрошувачите во Северна Македонија“. Овој проект се спроведува преку Нордиската поддршка за напредок на Северна Македонија. Проектот има за цел да го зајакне капацитетот на земјата за интеграција во Европската Унија, а исто така да го помогне и вклучувањето на граѓанските организации и медиумите во текот на сите фази на пристапниот процес.

(Правна поука: Барателот не е должен да ги наведе и образложи причините за барањето, но треба да наведе дека станува збор за барање за слободен пристап до информација од јавен карактер)

Во Скопје

Датум: 03.02.2020 година

Потпис

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 20 став 1 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер ("Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 101/19), советникот на гувернерот во Канцеларијата на советниците на раководството на Народната банка на Република Северна Македонија, Јанче Лековски како службено лице за посредување со информации од јавен карактер на 20.02.2020 година донесе

РЕШЕНИЕ

Барањето за пристап до информации од јавен карактер од примено во Народната банка под број 02-3486/1 од 04.02.2020 година, **СЕ УВАЖУВА.**

Во прилог ви доставуваме одговор на поставените прашања.

На барателот за пристап до информации од јавен карактер му се доставуваат следниве податоци:

1. Колку претставки се поднесени до Народната банка на Република Северна Македонија од потрошувачи согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити во 2018 година и 2019 година одделно?

Во периодот од 1 јануари - 31 декември 2018 година, во Народната банка на Република Северна Македонија, примени се вкупно 142 претставки/дописи (вкупен број на дописи добиени по писмен пат и со електронски пораки добиени преку контакт официјалната електронска пошта на Народната банка), додека во периодот од 1 јануари - 19 декември 2019 година, примени се вкупно 135 дописи. Дел од примените претставки/дописи се однесуваат на работењето на конкретни банки/штедилници/даватели на услугата БТП и Кредитниот регистар што го води Народната банка, додека останатите дописи се барања на податоци и информации за добивање постоење на правен следбеник на некоја банка, добивање информации за работењето на финансиските друштва, информации за размена на странски чекови во комерцијалните банки, информации за Македонска банка АД Скопје во ликвидација, дописи од нотари со кои се бараат податоци за трансакциски сметки на одредено физичко лице за водење на оставинска постапка и слично. Во ниту една од поднесените претставки до Народната банка на Република Северна Македонија во 2018 година и 2019 година, не е изречно истакнато дека таа е поднесена согласно со Законот за заштита на потрошувачите. Меѓутоа, ако се земе во предвид содржината на поднесените претставки во 2018 година и 2019 година, бројот на поднесени претставки кои се однесуваат на потрошувачки кредити во **2018 година, изнесува 13**, додека во **2019 година, бројот изнесува 12**.

2. Колку од претставките поднесени до Народна банка на Република Северна Македонија од потрошувачи согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити, се решени во корист на потрошувачите во 2018 година и 2019 година одделно?

Народната банка на Република Северна Македонија врши супервизија на работењето на банките и штедилниците и ја оценува сигурноста, стабилноста и усогласеноста на работењето на банките со одредбите на Законот за банките,

Народна банка на Република Македонија

бул. Кузман Јосифовски Питу бр.1, 1000 Скопје, Република Македонија

Телефони: 02 3108-108 (Централа); 02 3108-259

Факс: 02 3108-357 (Централа); 02 3108-340

www.nbrm.gov.mk

подзаконските прописи и со други прописи кои се однесуваат на овие институции. Притоа, доколку се утврди постапување спротивно на законските прописи, се преземаат мерки спрема конкретната банка. Наодите на Народната банка на Република Македонија и мерките преземени кон банките не претставуваат информации од јавен карактер. Банките како самостојни правни лица во секојдневното работење стапуваат во деловни/облигациони односи со своите клиенти. Надлежност за разрешување на евентуални спорови меѓу банките и нивните клиенти и утврдување факти имаат единствено надлежните судови во Република Северна Македонија. Доколку подносителот на претставката смета дека е оштетен и дека постои потреба за утврдување факти и околности, Народната банка на Република Северна Македонија го упатува спорот да го реши пред надлежните судови или спогодбено со Банката.

3. Колку време во просек трае процедурата за одлучување по претставки од потрошувачи поднесени до Народната банка согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити, во 2018 година и 2019 година одделно?

Со оглед на фактот дека Народната банка на Република Северна Македонија не е надлежна за разрешување на евентуални спорови меѓу банките и нивните клиенти, не постои пропишан законски рок во кој Народната банка е должна да одлучи по поднесена претставка, без разлика дали претставката е поднесена согласно Законот за заштита на потрошувачите или согласно некој друг закон. Во секој случај, Народната банка на подносителот на претставката му доставува стандарден одговор во разумен рок, не подолг од 30 дена. Меѓу другото, со стандардниот одговор, Народната банка го информира подносителот на претставката дека таа не е надлежна за разрешување на неговиот спор со Банката и го упатува спорот да го реши пред надлежните судови или спогодбено со Банката.

4. Дали во Годишниот извештај за работа на Народната банка се содржани податоци за постапувањето во претставките опишани во прашањето број 1 од ова барање?

Во годишниот извештај не се содржани податоци за постапувањето во претставките опишани во прашањето број 1 од ова барање.

5. Дали Народната банка бара страните на договорите за потрошувачки кредит, преку содржина на договорите кои ги склучуваат (вклучително и полисите) и/или преку содржината на општите услови (и/или посебните услови) да бидат запознаени и со постапката за решавање на спорови или постапката за поднесување на претставка?

Да, Народната банка е надлежен супервизорски орган кој врши супервизија над спроведувањето на Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити кај банките и штедилниците, при што меѓу другото се проверува и дали договорите за потрошувачки кредити ги содржат сите информации кои мора да ги содржат договорите за кредит вклучувајќи и тоа дали во договорот има одредба за правото на вонсудско решавање на споровите и начинот на користење на тоа право. Најчесто договорите содржат одредба дека „за се што не е регулирано со Договорот за потрошувачки кредит ќе важат позитивните законски прописи во Република Северна Македонија и евентуалните спорови по него, договорните страни ќе ги решаваат по вонсудски пат, односно со усогласување, порамнување, медијација или на друг мирен начин. Доколку договорните страни не се во можност да го разрешат настанатиот спор со спогодба-вонсудски пат, договорните страни не се во можност да го разрешат настанатиот

спор со спогодба-вонсудски пат, договорните страни се согласни надлежен суд за разрешување на спорот да биде Основен Граѓански Суд."

6. Дали и колку изнесуваат трошоците за поднесување претставка од потрошувачи согласно со Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити во 2018 година и 2019 година одделно?

Во Одлуката за единствената тарифа на надоместоците за услугите што ги врши Народната банка на Република Македонија, не се предвидени трошоци за поднесување претставка до Народната банка. Без разлика на содржината на поднесената претставка до Народната банка на Република Северна Македонија, односно без разлика дали во претставката се содржани елементи согласно Законот за заштита на потрошувачите или согласно друг закон, поднесувањето на претставка до Народната банка е бесплатно.

7. Дали на интернет страницата на Народната банка се достапни упатства во електронска форма со насоки за потрошувачите за начинот на поднесување на претставка?

Не.

8. Дали Народната банка има интерни акти со кои се уредува постапката по однос на претставки од потрошувачи?

Во Дирекцијата за вонтеренска супервизија и лиценцирање при Народната банка на Република Северна Македонија постои интерна процедура насловена како „Одговарање на дописи од правни и физички лица кои се однесуваат на работењето на банките и штедилниците“.

9. Дали на интернет страницата на Народната банка се достапни обрасци на пријава кои може да бидат користени од страна на потрошувачите за поднесување на претставка?

Не.

10. Дали претставка може да се поднесува во електронска форма преку електронски образец на интернет страницата на Народната банка?

Претставка за работењето на некоја од деловните банки кои се наоѓаат на територијата на Република Северна Македонија се поднесува до Дирекцијата за вонтеренска супервизија и лиценцирање при Народната банка на Република Северна Македонија во хартиена или електронска форма, преку контакт официјалната електронска пошта на Народната банка.

11. Дали подносителот може електронски да ги следи фазите на постапување по претставката?

Не.

12. На кој јазик се достапни обрасците за поднесување на претставки?

Не постојат обрасци за поднесување на претставки.

13. Дали Народната банка постапува по анонимно поднесена претставка или оплака од граѓани?

При поднесување на оплака до Народната банка на Република Северна Македонија, потребно е во истата да бидат содржани податоци за нејзиниот подносител, како и Банката за која се однесува поднесената оплака да биде

конкретно наведена за да може да се комуницира со банката. Поплаката треба да биде напишана на јасен, концизен и недвосмислен начин, да ги содржи сите потребни информации за конкретниот проблем настанат со Банката. Во прилог кон поплаката, потребно е подносителот на истата да ги достави сите потребни и релевантни документи/докази за настанатата ситуација на кои се повикува во самата поплака.

14. Согласно со систематизацијата на Банката, какви образовни квалификации се бараат за работните места на лицата кои одлучуваат по пријави на потрошувачи?

Согласно Систематизацијата на Народната банка, за лицата кои работат во надлежната организациска единица која постапува по ваквите пријави се бара висока стручна спрема.

15. Какви се образовните квалификации (завршеното образование) на лицата во Банката кои одлучуваат по претставки?

Висока стручна спрема од економски и правни науки.

16. Дали и на колку обуки во 2018 и 2019 година учествувале лицата во Народна банка кои одлучуваат по претставки?

Во 2018 и 2019 година лицата кои одлучуваат по претставки не посетиле обуки.

17. Колку од обуките од претходното прашање се финансирани од Народната банка и колкав е износот потрошен за финансирање на учеството на обуките, вклучително и организирање на обуки или било какви трошоци поврзани со организирање на обуки за 2018 и 2019 година?

Не се посетени, ниту реализирани обуки во периодот од 2018 и 2019 година.

18. Дали и колку претставки против Народната банка и/или вработени во Народната банка има поднесено во 2018 и 2019 година согласно Законот за претставки и предлози? Доколку има, колку од претставките биле основани и прифатени?

Во периодот во 2018 и 2019 година не се поднесени претставки против Народната банка и/или вработени во Народната банка согласно Законот за претставки и предлози.

19. Дали и колку пријави во форма на заштитено внатрешно пријавување има примено Народната банка во 2018 и 2019 година, согласно Законот за заштита на укажувачите?

Во 2018 и 2019 година не се поднесени пријави во форма на заштитено внатрешно пријавување согласно Законот за заштита на укажувачите.

20. Ве молиме заедно со одговорот на Барањето, доставете ни годишни извештаи за работа на Народната банка за 2018 година и 2019 година во електронска форма на електронска пошта:

Извештаите за Годишната програма на Народната банка за 2018 и 2019 година се објавени на веб страната на Народната банка. Истите може да се преземат од следниов линк: <https://www.nbrm.mk/programa-za-rabota-na-nbrm.nspх>

Образложение

На 04.02.2020 година од
до Народната банка на Република Северна Македонија е доставено Барање за пристап до информации од јавен карактер. Барателот од Народната банка како имател на информацијата бара податоци во врска со поднесени претставки до Народната банка согласно Законот за заштита на потрошувачите, Законот за постапување по претставки и предлози и Законот за заштита на укажувачите

Со оглед на тоа дека бараната информација претставува информација од јавен карактер, барањето се уважува согласно одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер и на барателот му се доставува бараната информација преку електронска пошта.

Со почит,

Советник на гувернерот
Јанче Лековски

Правна поука: Барателот има право
во рок од 10 дена од приемот на Решението
да бара дополнување на бараните информации.

Копија до:
Дирекција за ПР

